

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Nonnulla circa communicationem idiomatum discutiuntur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

DISPUTATIO QUINQUAGESIMA S E X T A.

De communicatione idiomatum ex mysterio Incarnationis ortâ.

COMMUNICATIO idiomatum aliud nihil est, quàm proprietatum seu attributorum, tam divinæ quàm humanæ naturæ mutua prædicatio, ut Deus est mortuus, hic homo creavit cœlos, &c. Cujus ratio est, quia cum utraque natura in eandem personam convenerit, fit ut & divinæ naturæ proprietates de homine, & humanæ de Deo prædicentur.

SECTIO PRIM A.

Nonnulla circa communicationem idiomatum discutiuntur.

I.
Communi-
cationem
idiomatum
tollunt Ne-
storiani, &
Eutichiani.

OT A hæc idiomatum communi-
catio in hac propositione fundatur,
Deus est homo, unde hæretici qui
eam negant, ut Nestoriani, omnem
consequenter communicationem
idiomatum tollunt: quam etiam tollunt Euti-
chiani; dum enim naturas confundunt, earum
proprietas retinere non possunt.

II.
In oppositam
hæresim in-
cidunt
quidam
moderni.

His è diametro opponuntur hæretici quidam
moderni, quos optimè impugnat Tannerus hic,
quæst. 6. dub. 1. asserunt itaque non in concreto
solum, seu de supposito, sed etiam in abstractio-
ne de ipsâ humanitate prædicari attributa Deitatis,
ita ut humanitas Christi fuerit ubique ob con-
junctionem ad Verbum, propterea Ubiquistæ
dicti, imo addunt humanitatem per Incarnatio-
nem factam esse Deum, divinam Personam,
Omnipotentem, &c. quæ & cum Scripturâ &
naturali ratione apertè pugnant, cum in Scripturâ
Matth. c. 28. dicatur, Surrexit, non est hic; *nempe secundum humanitatem, cum vidisset turba quod JESVS non esset ibi*, Joan. 6. & alioqui
sicut Deus secundum divinitatem non potest
transire de uno loco in alium, ita nec posset
quoad humanitatem, si illa esset ubique, cujus
tamen contrarium certum est, cum Christus de
loco in locum transiverit, ut constat tum in totâ
vitâ in terris transactâ, tum in ascensione in cœ-
lum, unde iterum mundum judicaturus redibit.
Quare de se dicit Christus, Joan. c. 16. *Relinquo mundum & vado ad Patrem.*

III.
Vanæ hære-

Respondent hæretici illas Scripturæ locutio-
nes intelligendas esse de corporali, id est visibili

præsentia; & idem est, inquit, non est hic at-
que non est hic visibiliter. Sed contrâ, nam hoc
modo destruantur omnia mytheria Fidei: sic enim
sequeretur Christum non verè, sed solum secun-
dum apparentiam fuisse incarnatum in Virgine,
nec verè ex illius utero per nativitatem fuisse
egressum, sed apparenter tantum, & tam verè
adhuc ibi mansisse atque antea, item non fuisse
verè ingressum ad Discipulos januis clausis, &c.
imo falsum est posse simpliciter dici aliquid non
esse hic, quia non est hic secundum visibilem
præsentiam; signatâ enim hostiâ consecratâ est
falsum dicere Christum ibi non esse, quia non est
ibi modo visibili.

vicorum res-
ponso, non
esse hic idem
esse ac non
esse hic vi-
sibiliter.

Verum quidem est familiarem esse loquendi
modum sanctis Patribus, ut dicant Christum esse
ubique, per communicationem scilicet idioma-
tum, quia Verbum est ubique, quo etiam modo
loquitur Divus Thomas in tertio, Dist. 22. art. 2.
ad hoc tamen non est necessarium ut humanitas
sit ubique, sicut nec ut fuerit ab æterno, ut
Christus dicatur æternus, sed sufficit quod Per-
sona ipsa divina fuerit ab æterno, & sit ubique,
sicut sufficit ad hoc ut Christus & hic homo di-
catur creasse cœlos. Hanc autem propositionem,
Christus ubique est homo, non admittit S. Thomas,
licet Persona sit ubique, quia hæc prædicatio ex
usu & modo importandi cadere videtur super
humanitatem, sicut si paries in duobus locis con-
stitutus, in altero tantum haberet albedinem, non
posset dici hic paries ubicunque est, est albus,
nec anima ubicunque est informat caput.

IV.
Quo sensu
dicunt sancti
Patres Chri-
stum fuisse
ubique.

Verè igitur Christus secundum humanitatem
fuit loco circumscriptus, ut definitur in sexta Sy-
nodo, actione 11. & consequenter secundum cor-
pus verè fuit localiter motus, ut definitur in eâ-
dem Synodo, idque sine ullâ mutatione in Verbo.
Quod si quis arguat, non apparere quo modo
humanitas cum sit substantialiter Verbo unita
moveri

V.
Christus sa-
cundum cor-
pus verè fuit
motus loca-
liter.

moveri potuerit non moto Verbo. Respondetur, cum Verbum sit ubique, hoc non difficulter intelligi, unde humanitas cum sit limitata, mutare locum potest, Verbum non potest nec adæquatè, nec inadæquatè, cum necessariò semper sit in immensum diffusum.

VI.
Declaratur
quo pacto
moveri po-
tuerit hu-
manitas.
Verbo quoad
locum non
mutato.

Quòd vero moveri possit humanitas, Verbo non mutato secundum locum, non obstante unione illà substantiali, patet in corpore respectu animæ; si enim una pars corporis informata anima cum altera penetraretur, & sic moveret se ad aliam partem corporis per penetrationem, anima non moveretur, sicut nec corpus Christi, si hostia consecrata moveretur perfectè circulariter. Utrum autem per communicationem idiomatum dici possit motà loco humanitate, moveri & mutari Verbum, aliqui concedunt, sicut & Verbum dicitur mori, ambulasse, ascendisse, &c. aliqui tamen simpliciter hoc nolunt concedere, cum non usurpetur modus ille loquendi à Patribus, sicque simpliciter nunquam admitti volunt hanc propositionem Verbum est mutatum, quia sonat mutatum esse in se, sed ad summum mutatum esse per communicationem idiomatum.

VII.
Proprietates
unius natu-
ra non præ-
dicantur de
alià in ab-
stracto sum-
ptà.

Sicut ergo, quia hæc propositio est vera *Deus est homo*, proprietates hominis in concreto enuntiantur de Deo, & vicissim proprietates Dei de homine: ita quia hæc est falsa, *Deitas est humanitas*, non possunt attributa & proprietates unius naturæ prædicari de alià in abstracto sumptà; sic enim esset confusio naturarum: unde Divinitas prout hoc nomine importatur non est homo, passibilis, mortua, &c. sicut hæc propositio etiam in Divinis censetur falsa & hæretica, *Deitas generat*; hæc enim & similes propositiones innunt sentium formalem, & ista omnia competere Divinitati secundum se, & non in sensu solùm identico. Licet verò hæc propositio, *Deitas est incarnata*, usurpetur à Patribus, non tamen hæc, *Deitas facta est homo*; sensus enim illius propositionis solùm est Divinitatem unitam esse humanitati, non tamen quicquid unitur humanitati sit homo, si formaliter loquamur, sed illud solùm quod unitur per modum suppositi.

VIII.
Ad prædica-
tiones his de
verbis rectè
faciendū
adverbiū
est commu-
nis verbo-
rum sensus.

In his ergo & similibus propositionibus, cum controversia præcipuè sit de modo loquendi, semper advertendum quid juxta communem usum verba importent: unde generatim loquendo omnes hujusmodi prædicationes in abstracto censentur falsæ, *Christus*, seu *hic homo est Deitas*, quamvis in sensu materiali sit vera, cum hic homo sit Persona Divina, & Persona Divina realiter identificetur cum Deitate, quo etiam sensu veræ censentur hæ & similes propositiones, *Paternitas est essentia*: *intellectus est voluntas*; & similes, quæ tamen formaliter loquendo sunt falsæ.

SECTIO SECUNDA.

Alia quedam ad communicationem idiomatum spectantia.

I.
Ha propositio-
nes, Christi-
us est hu-
manitas,
Christus est
anima,
Christus est
caro, sunt
falsæ.

QUÆRES: Utrum sicut hæc propositio est falsa *Christus est humanitas*, sive in sensu formali intelligatur, sine identico, ita etiam hæc censeri debeat falsa *Christus est anima*, *Christus est caro*. Communiter dici solent hæ propositiones esse falsæ, quia sumuntur prædictæ voces in abstracto sicut humanitas, & in his standum est

communi modo accipiendi hos & similes terminos, licet fortasse in rigore, si aliter acciperentur, sicut accipi possent, non omnino alienæ essent à vero sensu.

Quicquid verò essentialiter convenit Deo, vel personaliter Verbo, prædicatur verè de Christo, non tamen propositiones notionales Patris aut Spiritus Sancti. Unde verum est Christum esse Deum, omnipotentem, ab æterno, &c. item æternaliter genitum, &c. quia scilicet hæc competunt Verbo: quia verò Verbum non est Pater vel Spiritus Sanctus, propterea nec Christus est Pater vel Spiritus Sanctus, nec quæ ipsorum propria sunt, enuntiar de illo cum veritate possunt. Priores verò propositiones, si addatur reduplicatio, sunt falsæ; ut hæc, Christus in quantum homo est æternus, immensus, æternaliter genitus, &c. quia in istis ex modo accipiendi reduplicatur humanitas, & significatur hæc Christo secundum illam competere. Sicut è contra hæc sunt falsæ, *Christus ut Deus est, passus mortuus*, &c. In hac verò Christus ut homo est Deus, si reduplicetur suppositum, propositio est vera, communitor tamen particula *ut* reduplicat naturam & formam.

Hinc tandem infero, sicut quia Christus est Deus omnia quæ de Deo essentialiter dicuntur, competunt Christo; ita quia Deus est homo, essentialia prædicata & actiones ac passiones humanæ naturæ enuntiar posse verè de Deo, ut *Deus redemit nos in sanguine suo*; *Deus ascendit in altum*; *Deus est mortuus*, &c.

Nonnullæ tamen sunt propositiones, quæ licet fortè verum sensum habere possint, simpliciter tamen admitti non vult S. Thomas sine aliâ quâ determinatione: unde has rejicit articulo 8. *Christus est creatura*; *Christus est minor Patre*, nisi addatur secundum humanam naturam, quia sonare videtur hæresim Arianorum, cum hæreticis autem nec nomina debemus, inquit, habere communia. Alii tamen Patres hujusmodi propositiones usurpant, quare S. Leo Sermon. 3. Pentecost. *Si homo, inquit, ad imaginem Dei factus, legem Dei servasset, creator hominum creatura non fieret*; quo etiam modo loquitur S. Augustinus, & alii.

Dices: Christus est Verbum, si ergo Christus est creatura, Verbum erit creatura. Negatur sequela, mutatur namque suppositio; quando enim Christus dicitur creatura, non sumitur materialiter pro supposito, sed formaliter pro toto composito, & fit tacita reduplicatio supra naturam humanam, sicut cum dicitur *album est quale*, *disgregat visum*, &c. talia enim sunt subjecta, qualia permittuntur à suis prædicatis, ut docent dialectici: quando autem dicitur Christus Verbum, aut Verbum creatura, subjectum sumitur pro solo supposito. Potest tamen; ut notat Suarez in Commentario ad articulum 8. Verbum eo modo dici creatura, quo dicitur homo; sicut enim propterea est homo, quia terminat naturam humanam, ita propterea dici poterit creatura, quia terminat naturam creatam, ut supra vidimus ex sancto Leone, & aliis Patribus: vox enim *create*, ut notat sanctus Hieronymus, secundum sensum in Scripturâ sacrâ usitatum, non significat semper simpliciter fieri quod non erat, sed quod erat fieri tale: simpliciter enim hæ & similes propositiones non sunt usurpandæ propter æquivocationem in iis latentem.

Similiter quoad hanc propositionem, quam negat S. Thomas art. 9. *Christus, seu hic homo*

II.
Propositio-
nes notiona-
les Patris
aut Spiritus
Sancti non
prædicantur
de Christo.

III.
Actiones
omnes &
passiones hu-
manæ natu-
ræ Christi
enuntiar
possunt de
Deo.

IV.
Dici, inquit
S. Thomas,
non debet
Christus est
creatura, aut
minor Patre,
nisi adde-
tur, secun-
dum huma-
nam natu-
ram.

V.
Quærens
admittere
enim præ-
dicatur, secun-
dum sensum
Christus est
creatura,
non tamen
sequitur,
Verbum est
creatura.

VI.
Quo sensu
dici possit
Verbum
creatura.

VI.
Quid de hac
propositione
incipit